

**Záznam ze 14. jednání pracovní komise
předsedy Rady vlády pro koordinaci boje s korupcí
k hospodárnému nakládání s majetkem státu**

konané ve čtvrtek 17. října 2019 od 13:00 do 15:00
v budově Ministerstva spravedlnosti, Vyšehradská 16, Praha 2

Přítomní členové a náhradníci: 8
Usnášeníschopnost: 6

Přítomní členové:

Ing. František Kučera, předseda komise, Ministerstvo spravedlnosti
Mgr. Martin Čech, Ministerstvo pro místní rozvoj
Mgr. Tereza Koucká Höfferová, Nejvyšší kontrolní úřad
JUDr. Lukáš Králík, Ph.D., Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
Mgr. Petr Leyer, Transparency International ČR
Ing. Hana Ondrušková, Ministerstvo financí
Mgr. Marek Zelenka, LL.M., Oživení

Omluvení členové s náhradou:

Mgr. Irena Bartoňová Pálková, Hospodářská komora ČR
náhradník PhDr. Michal Bavšenkov, Hospodářská komora ČR

Omluvení členové:

Ing. Julie Nováková Zelená, Ph.D., Národní centrála proti organizovanému zločinu
PhDr. Ing. Jiří Skuhrovec, zIndex
Ing. Nelly Tomčíková, Platforma pro transparentní veřejné zakázky

Hosté:

Mgr. Ing. Hana Cucuová, Ministerstvo pro místní rozvoj
Mgr. Adam Hexner, Ministerstvo spravedlnosti
Mgr. Roman Huječek, Ministerstvo pro místní rozvoj
Mgr. Viktor Kabeš, Finanční analytický úřad
Mgr. Lucie Koreňová, Ministerstvo pro místní rozvoj
Martin Matas, Ministerstvo spravedlnosti
Mgr. Jan Nevyjel, Oživení
Ing. Zdeňka Niklasová, Ministerstvo pro místní rozvoj
Ing. Petr Uhlíř, DiS., Ministerstvo pro místní rozvoj

Průběh jednání:

1. Zahájení jednání

Jednání zahájil předseda pracovní komise předsedy Rady vlády pro koordinaci boje s korupcí k hospodárnému nakládání s majetkem státu (dále jen „komise“) **František Kučera** přivítáním všech přítomných. Přednesl návrh programu, který byl jednomyslně schválen.

Schválený program jednání:

1. Úvodní slovo
2. Návrh zákona o evidenci skutečných majitelů
3. Návrh zákona o dražbách a o změně zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů (zákon o dražbách)
4. Různé

2. Návrh zákona o evidenci skutečných majitelů

Adam Hexner představil návrh zákona, který byl zpracován ve spolupráci s FAÚ a je překládán ve spolupřesici s MF. Materiál po mezirezortním připomínkovém řízení nebyl v době jednání komise ještě předložen vládě k projednání, neboť se řeší zásadní otázka – jakým způsobem bude financována změna informačního systému. Cílem návrhu zákona je předně řádně transponovat do českého právního řádu některé nové požadavky týkající se evidování skutečných majitelů podle změnové směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/843 ze dne 30. května 2018, kterou se mění směrnice (EU) 2015/849 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu a směrnice 2009/138/ES a 2013/36/EU (dále jen **V. AML směrnice**) a v té souvislosti revidovat relevantní transpozici novelizované směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/849 ze dne 20. května 2015 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 648/2012 a o zrušení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/60/ES a směrnice Komise 2006/70/ES. Zároveň je cílem komplexně pojmout tento institut, aby byl jasnější, komplexnější a aby bylo možno ho v praxi lépe používat. Oproti současnému stavu dojde k zásadnímu posunu (význam zapisovaných údajů, jejich dostupnost, šíře, způsob dosahování kvality údajů); cílem je i snížit administrativu jak na straně skutečných majitelů, tak na straně registrátorů (soud, notáři). Předmětem nového zákona bude zejména úprava (1) podrobného vymezení skutečného majitele, (2) způsobu přístupu k údajům v evidenci, (3) procesu zápisu údajů o skutečném majiteli (zápis v soudním řízení nebo prostřednictvím notáře), (4) automatického předávání některých údajů z veřejného rejstříku, (5) řešení nesprávných nebo chybějících údajů v evidenci a (6) sankcí za porušení povinností souvisejících s evidováním skutečných majitelů (sankce budou i hmotněprávní). Doprovodný zákon (návrh zákona, kterým se mění zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů, a další zákony související s tímto zákonem a zákonem o evidenci skutečných majitelů) předkládá MF.

Marek Zelenka požádal o shrnutí hmotněprávních sankcí a zahraničních inspirací.

Adam Hexner uvedl, že v otázce řešení nesrovnalostí bylo vycházeno z rakouské úpravy – povinná osoba, když zjistí nesrovnalost, bude mít povinnost to nejprve řešit s klientem sama, než to předávat hned soudu. Slovenská právní úprava nebyla inspirací, protože jejich registr neodpovídá požadavkům V. AML směrnice (ani 4. AML směrnice) a veskrze je slovenský

registr stejný jako stávající český (navíc obsahuje jen sankce a je veřejný) – do slovenského registru se nezapisují skuteční majitelé všech osob, které směrnice vyžaduje.

Dále proběhla debata nad vlastním fungováním slovenského registru.

Adam Hexner uvedl, že návrh zákona počítá s formou čestného prohlášení až ve výjimečných, specifických případech. Hmotněprávní sankce jsou zakotveny v § 52–54. Ustanovení § 52 směřuje na problematiku bílých koní – zde inspirace nebyla, zde jde o vlastní iniciativu, která je preventivní a slibuje se od ní velká úspěšnost.

Martin Matas upozornil, že není správné v této souvislosti (§ 53 a 54) mluvit o sankcích, že jde o následky určitého stavu, jak je označeno i v samotném návrhu zákona (další následky nesrovnalosti).

Tereza Koucká Höfferová se dotazovala, jak je míněna formulace § 52 – co se stane v případě, že je skutečný majitel zapsán a následně se to změní (bude např. dosazen bílý kůň). **Martin Matas** odpověděl, že se vychází z předpokladu, že jednotlivá práva se nabývají postupně, že vznikají v určitém období (tzn., pokud se rozhodne bílý kůň si ponechat zisky a nepředat je skutečnému majiteli, nemůže se skutečný majitel soudně domáhat „svých práv“; pokud se dodatečně dopíše, jeho práva vzniknou).

Lukáš Králík se dotazoval, že když jsou § 52–54 vlastní tvorby, proč jsou podtrženy, tj. jsou deklarovány jako transpozice směrnice. **Martin Matas** odpověděl, že směrnice je velmi obecná a obsahuje ustanovení, *aby pravidla podléhala přiměřeným, účinným a odrazujícím opatřením nebo sankcím*. Dle **Adama Hexnera** jde o transpozici v širokém slova smyslu a je důležité to takto prezentovat.

Lukáš Králík se dále pozastavil nad formulací v § 52 „jednání zastírající osobu“, které je vágní a v praxi bude problematické. Rovněž poukázal na praktické aspekty, že v případě obrany skutečného majitele může nastat prokazování, kterému se chtěli autoři vyhnout v případě peněžité sankce. **Adam Hexner** se toho neobává, protože předmětné ustanovení přináší skutečnému majiteli nejistotu, pokud nebude zapsán a bude se muset o svá práva soudit. **Martin Matas** uvedenou situaci připodobnil k „vymahatelnosti“ výher z hazardních her a sázek.

Tereza Koucká Höfferová se v návaznosti na vyjádření Lukáše Králíka chtěla ujistit, že návrh zákona již prošel mezirezortním připomínkovým řízením. Je též názoru, že návrh zákona obsahuje mnoho neurčitých právních pojmů. Formulaci ustanovení § 52 považuje za nevhodné – poukázala na praxi např. při čerpání dotací, kdy podle práva EU jde o nesrovnalost a v případě stejného jednání podle českého práva (např. zákona č. 218/2000 Sb.) o protiprávní jednání nejde.

František Kučera doplnil, že sice je již po mezirezortním připomínkovém řízení, ale návrh půjde do Legislativní rady vlády, kde bude prostor předmětné ustanovení přeformulovat.

Marek Zelenka a **Lukáš Králík** doufají, že alespoň důvodová zpráva bude obsahovat podrobné zdůvodnění a patřičné vysvětlení.

Adam Hexner nabídl, že je i nadále možno zasílat připomínky, které by v dalším legislativním procesu mohly být zapracovány.

Lukáš Králík se zeptal, zda bude možnost po projednání materiálu v Legislativní radě vlády se k němu ještě vrátit. **František Kučera** slíbil zaslat stanovisko Rady vlády pro koordinaci boje s korupcí (dále jen **Rada vlády**) k hlasování per rollam, kam lze některé připomínky rovněž zapracovat a upřesnit, bude-li to žádoucí (v části IV stanoviska). Dále upozornil, že stanovisko Rady vlády je vládě předkládáno souběžně se stanoviskem Legislativní rady vlády – tato stanoviska však na sobě nejsou navázána.

Adam Hexner doplnil, že časový prostor je poměrně velký, neboť návrh zákona nebude Legislativní radě vlády předložen k projednání v nejbližší době, neboť se vyčkává, až bude ze strany MF předložen doprovodný zákon tak, aby oba návrhy byly projednávány společně.

Marek Zelenka na konkrétním příkladu ze Slovenska doporučil zvážit inspiraci slovenské právní úpravy ve věci zrušení/zneplatnění smlouvy. **Adam Hexner** odpověděl, že tuto možnost konzultoval s MMR coby gestorem zákona o zadávání veřejných zakázek a odkázal na MMR. **Martin Čech** se nebrání novému institutu, ale brání se tomu, aby se ze zákona o zadávání veřejných zakázek dělal zákon o veškeré hospodářské činnosti státu (zrušení smlouvy není spojeno se zadávacím řízením, není to agenda MMR). **Tereza Koucká Höfferová** poukázala, že stávající zákon o zadávání veřejných zakázek v § 122 již zná možnost vyloučení účastníka. **Marek Zelenka** kontroval, že zadavatel nahlédne do evidence skutečných majitelů a nebude si ověřovat pravdivost údajů; kdežto na Slovensku je v tomto případě zákon o zadávání veřejných zakázek nezajímá, protože je zajímavý smluvní vztah mezi veřejnoprávní korporací a dodavatelem, který čerpá veřejné prostředky. **Martin Čech** doplnil, že v § 122 zákona č. 134/2016 Sb. je to konstruováno jako podmínka pro uzavření smlouvy jako proces završující zadání veřejné zakázky, kdežto projednávání dodatečně rušení smlouvy je již mimo režim zadávání veřejných zakázek. **Tereza Koucká Höfferová** nadnesla, že se zřejmě bude jednat o obecnou úpravu občanského zákoníku (neplatnost smlouvy z důvodu obcházení zákona), přičemž není vhodné to, co je již kodifikováno, včleňovat v modifikované podobě do jiných právních předpisů. **Lukáš Králík** navíc poukázal, že návrh zákona je v rovině veřejnoprávní, kdežto rušení smlouvy je otázka soukromoprávní. **František Kučera** se navrhl v rámci diskuze vrátit k věcné podstatě problému, tj. k protikorupčním opatřením, a ponechat legislativně-technické formulace Legislativní radě vlády.

Marek Zelenka nadnesl dále otázku otočení důkazního břemene před soudem, jak mají zakotveno na Slovensku. Podle **Adama Hexnera** návrh zákona tuto možnost neobsahuje. Soud vyzve právnickou osobu k vyvrácení nesrovnalostí anebo napravení; pokud to právnická osoba neučinila, soud zapíše nesrovnalost. V čem by tedy byla výhoda otočení důkazního břemene? Navíc pokud není zajištěna náprava nesrovnalostí, jedná se o přestupek.

Marek Zelenka se nakonec ještě uvedl, že aktuálně proces zapsání skutečného majitele trvá cca 4 měsíce – dojde ke zkrácení této doby? **Adam Hexner** uvedl, že takto dlouhou dobu to trvalo z počátku roku, kdy na soudech byl extrémně velký nápad žádostí. Návrh zákona zavádí zápis jakýmkoli notářem, tudíž určitě půjde o rychlejší proces než u soudů. U některých právnických osob bude automatický průpis, takže zde administrativa odpadne zcela.

Lukáš Králík se dotázal, kdo na Slovensku může namítat nesrovnalost. **Marek Zelenka** odpověděl, že kdokoli (že naposledy to byl např. novinář).

Tereza Koucká Höfferová se dotazovala na formulaci § 55 odst. 1 písm. a) návrhu zákona, že se přestupku nedopustí ten, kdo nechá zapsat jeden nepodstatný údaj. **Adam Hexner** odpověděl, že to takto nepůjde (pokud nebude zapsáno nic, bude to evidentní, nebude se nic prověřovat a bude to rychlejší). Když bude zapsán třeba jen jeden skutečný majitel, bude se jednat o přestupek podle § 55 odst. 1 písm. b).

Lukáš Králík upozornil na otázku výše sankcí – zda navržená pokuta do 500.000 Kč je dostatečná. **Adam Hexner** uvedl, že směrnice neuvádí žádnou výši, že sankce musí být přiměřená a dostačující.

Marek Zelenka se dotázal na určení správního orgánu, který má řešit přestupky (obecní úřad obce s rozšířenou působností) – zda je to správný orgán. **Adam Hexner** odpověděl,

že není žádný jiný vhodný orgán. Soudy nemohou ukládat správní pokuty – mohou ukládat jen pořádkové pokuty, ale ty slouží k jinému účelu. Soud tedy rozhodne, zda bylo něco špatně, a pokud ano, konkrétní pokutu uloží správní orgán (úřad hodnotí jen to, jak porušení bylo závažné; to, zda se protiprávní jednání stalo, rozhodne soud).

Lukáš Králík se dotázal na celostátní gesci nad AML směrnicemi. **Viktor Kabeš** sdělil, že působnost je rozšířena – univerzální působnost má Finanční analytický úřad, ale nad finančními a úvěrovými institucemi dohlíží Česká národní banka; dále zde má svou působnost též Česká obchodní inspekce a Celní správa ČR.

František Kučera ukončil diskusi požadavkem na zaslání jednotlivých připomínek či návrhů mailem či písemně (termín bude zaslán mailem). O těchto návrzích bude poté hlasováno per rollam (viz příloha). Projednávání bodu přerušil. S tímto procesním postupem souhlasili všichni přítomní členové komise nebo jejich náhradníci.

3. Návrh zákona o dražbách a o změně zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů (zákon o dražbách)

Zdeňka Niklasová uvedla bod programu a představila návrh zákona o dražbách. Po shrnutí geneze vývoje zákona od roku 2016, kdy byla zpracována novela zákona o veřejných dražbách, MMR přistoupilo ke zpracování zcela nového zákona, který byl v září 2019 předložen vládě k projednání. Návrh vychází jak z připomínek Legislativní rady vlády k novele zákona o veřejných dražbách, tak z podnětů a potřeb Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, který je jediný oprávněn hospodařit s majetkem státu a nepotřebný zpeněžovat. Uvedla i konkrétní příklady, které nelze dle současné právní úpravy řešit a nový zákon řešení přináší (nemožnost zpeněžit zajištěný majetek veřejnou dražbou). Návrh zákona přináší i jednotná pravidla pro konání aukcí. Pro dražebníky má navržená právní úprava znamenat především zjednodušení dražebního procesu, odstranění zbytečné administrativní zátěže a snížení nákladů souvisejících s přípravou a realizací dražby. Podpora transparentního zpeněžování nepotřebného majetku státu je po několik let uvedena v akčních plánech boje s korupcí. Nová právní úprava počítá se vznikem centrální evidence dražeb, kterou bude spravovat Ministerstvo pro místní rozvoj. Cílem návrhu zákona je tedy (1) harmonizace zákona o veřejných dražbách s občanským zákoníkem, (2) přesnější úprava elektronických dražeb přímo v zákoně (technické požadavky na elektronický dražební systém bude řešit prováděcí vyhláška), (3) posílení elektronizace uveřejňování informací, (4) posílení vymahatelnosti zákonem stanovených povinností a (5) zjednodušení dražebního procesu (časové náročnosti a nákladů). Návrh zákona je vládě předkládán bez rozporů.

František Kučera informoval, že v průběhu připomínkového řízení byl návrh zákona rozdělen na dva a došlo ke změně názvu zákona (vložením slova „veřejných“).

Petr Leyer se dotazoval na provazbu ve vztahu ke zpeněžování majetku ze strany státu a územních samosprávných celků (ÚSC).

Zdeňka Niklasová uvedla, že tyto subjekty jsou již dle současného zákona dražebníky přímo ze zákona. Povinnost dražit majetek státu a ÚSC bez možnosti využití jiných institutů není vhodná, protože může existovat majetek, u něhož by dražba mohla přinést více problémů (např. prodej obecního pozemku před budovou soukromého vlastníka). Proto je dražba podporována vládou jako prioritní, nikoli jediný způsob zpeněžování majetku. MMR konzultovalo s MF (zákon o majetku státu) a s MV (zákon o obcích, o krajích a o hl. m. Praze), jak bude veřejná dražba zakotvena v právních předpisech v jejich gesci – je odmítáno v těchto zákonech stanovit, že se jedná o prioritní způsob zpeněžování majetku (je zakotvena jako jedna z možností a nikoli na prvním místě).

Roman Huječek doplnil, že snahou MMR bylo odstranit problémy, které se v praxi vyskytly tak, aby dražba byla pro úřady i obce opravdu prioritní způsob zpeněžování majetku.

Lukáš Králík se dotazoval na účel zákona – zda nebylo cílem sjednotit vše do jednoho předpisu. **Petr Uhlíř** odpověděl, že tato myšlenka byla zkoumána, avšak úprava je natolik rozdílná, že ani procesně nelze vše zakotvit v jednom právním předpisu (zákon o veřejných dražbách, občanský zákoník, daňový řád, občanský soudní řád). Veřejná dražba je jen jedna výšeč dražeb. Návrh zákona proto není koncipován jako zastřešující právní předpis. **Zdeňka Niklasová** doplnila, že zákon upravuje dražbu obecně a jedna část je věnována zvláštním podmínkám pro nucené dražby (na rozdíl od stávajícího zákona, která zná veřejnou dražbu dobrovolnou a nucenou). Dražba je sice jedním ze způsobů zpeněžení majetku, ale jediný, který má jasná komplexní pravidla, a v případě dodatečných pochybností zde není prostor pro zpochybnění transparentnosti celého procesu.

Petr Uhlíř dále ještě upozornil na problém po přijetí nového občanského zákoníku u jeho § 1771, který má velmi obdobná pravidla, ale není postupováno podle zákona č. 26/2000 Sb. Procesně u tohoto ustanovení § 1771 není stanoven postup, a dochází tak v praxi k obcházení zákona č. 26/2000 Sb. – to podle nového zákona už možné nebude. Problém je v praxi, kdy je smlouva uzavřena dle § 1771 občanského zákoníku příklepem. U nemovité věci, když vlastnické právo k nemovité věci se nabývá zásadně zápisem do veřejného rejstříku na základě písemné smlouvy, je nutné uzavřít ohledně téže věci ještě písemnou smlouvu.

Lukáš Králík se dotázal, zda se novým zákonem pokryjí všechny šedé dražby.

Následovala diskuze, že nelze v zákoně o veřejných dražbách komplexně řešit samotné smlouvy (kupní, nájemní, pachtovní atd.), neboť by tím byl obcházen občanský zákoník.

František Kučera navrhl, aby bylo v zákoně zakotveno, že když se celý proces tváří jako dražba, že nestačí minipísmem někde uvést, že se postupuje pouze podle § 1771 občanského zákoníku, že to bude považováno za dražbu. **Zdeňka Niklasová** uvedla, že tam, kde není výsledkem uzavření smlouvy (příklepem), nemůže se na ně vztahovat zákon o veřejných dražbách. Ale zákon plně dopadne např. na aukce.

František Kučera po ukončení diskuze navrhl hlasovat o podpoře stanoviska Rady vlády v předloženém znění. Návrh byl schválen všemi přítomnými členy komise nebo jejich náhradníky.

4. Různé

Lukáš Králík s ohledem na harmonogram projednání zákona o evidenci skutečných majitelů navrhl zvážit větší četnost jednání komise anebo rozložení důležitých materiálů do více jednání, aby připomínky mohly být relevantní.

František Kučera vysvětlil důvod zařazení návrhu zákona o evidenci skutečných majitelů na aktuální program komise a odůvodnil, proč nebyl tento zákon přikázán obligatorně k projednání Radě vlády – protože nebyl zařazen do Plánu legislativních prací vlády, kde se vytipovává, které návrhy právních předpisů budou v Radě vlády projednány. K projednání komisím či Radě vlády jsou občas předkládány i materiály, které nebyly v Plánu legislativních prací vlády označeny k projednání v Radě vlády, pokud v rámci připomínkového řízení Oddělení boje proti korupci, které připomínkuje primárně zhodnocení korupčních rizik v rámci důvodové zprávy/odůvodnění, identifikuje v materiálu zajímavý prokorupční nebo sporný aspekt.

Tereza Koucká Höfferová se dotázala, kdy Oddělení boje proti korupci posuzuje korupční rizika. Zpravidla v rámci připomínkového řízení? Připomínkové řízení k zákonu o veřejných dražbách skončilo v červenci – kdy se tedy rozhodlo o zařazení materiálu na program komise? **František Kučera** odpověděl, že dosavadní praxe je taková, že se komise svolávají k danému materiálu ve chvíli, kdy je do eKLEPu vložena verze pro jednání vlády (návrh zákona o evidenci skutečných majitelů je výjimkou, avšak už je deklarováno, že věcné změny by neměly nastat). Nabídl, že bude-li mít někdo návrh na projednání určitého materiálu, stačí požádat a František Kučera jako předseda komise jednání svolá a pozve předkladatele materiálu.

5. Závěr

František Kučera vybídl členy komise, aby obratem zasílali své návrhy na zařazení případných dalších úkolů do Akčního plánu boje s korupcí na rok 2020, protože finální materiál má být předložen vládě do 30. listopadu 2019.

Zapsal: JUDr. Jan Horník, Ph.D.

Příloha:

Výsledky jednání pracovní komise formou per rollam k návrhu zákona o evidenci skutečných majitelů, které se uskutečnilo ve dnech 6. – 15. listopadu 2019

Hlasovalo 7 z 11 členů.

PRO: Skuhrovec, Zelenka, Tomčíková, Králík, Koucká Höfferová [k bodu 1) písm. a), b), c) a d) a k bodu 2 písm. b)], Pokorný (v z. Novákové Zelené)

PROTI: nikdo

ZDRŽELI SE: Kučera, Koucká Höfferová [k bodu 2) písm. a)]

NEHLASOVALI: Čech, Ondrušková, Bartoňová Pálková

Pracovní komise k hospodárnému nakládání s majetkem státu uplatňuje k návrhu zákona o evidenci skutečných majitelů (dále jen „návrh zákona“) následující stanovisko:

- 1) K naplnění účelu předkládaného návrhu zákona doporučuje předkladateli zapracovat do návrhu zákona zásadní protikorupční prvky slovenského zákona č. 315/2016 Z. z., o registri partnerov verejného sektora (dále jen “ZRPVS”), a to zejména v těchto oblastech:
 - a) Komplexní úprava zvláštní části, která bude upravovat přísnější režim pro evidenci skutečných vlastníků právnických osob, které jsou příjemci finančních prostředků nebo jiných majetkových práv na základě smluvního vztahu s veřejným sektorem anebo které přijímají finanční prostředky nebo jiná majetková práva z fondů Evropské Unie.
 - b) Zavedení možnosti subjektů veřejného sektoru definovaných v písm. a) odstoupení od smlouvy v případě, že zápis týkající se jejich smluvního partnera v evidenci skutečných vlastníků neodpovídá skutečnosti nebo tomuto smluvnímu partnerovi byla udělena pokuta pro porušení povinností stanovených navrhovaným zákonem. V podrobnostech § 15 ZRPVS.
 - c) Přenesení důkazního břemene v procesu ověřování nesrovnalosti na subjekt, který je ve smluvním vztahu s veřejným sektorem, a to tak, že má povinnost hodnověrným způsobem prokázat, že informace v evidenci konečných vlastníků jsou úplné a pravdivé. V podrobnostech § 12 odst. 7 ZRPVS.
 - d) Zavedení ekvivalentní úpravy institutu kvalifikovaného podnětu. V podrobnostech § 12 ZRPVS.
- 2) Dále doporučuje zvážit:
 - a) ~~Změnu sankčního orgánu v § 57 navrhovaného zákona z obce s rozšířenou působností na jiný orgán, např. určité finanční orgány nebo rejstříkový soud.~~
 - b) Změnu v systému sankcí za přestupky podle navrhovaného zákona tak, aby reflektovaly ekonomické postavení daného subjektu. Nabízí se výpočet hodnoty sankce podle obrátu subjektu, který se přestupku dopustil.